

T.C.
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ARAP DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI 2022-2023 DERS KATALOĞU

933 BİRİNCİ YIL													
ZORUNLU DERSLER							ZORUNLU DERSLER						
Kod	I. YARIYIL	Statü	T	U	K	AKTS	Kod	II. YARIYIL	Statü	T	U	K	AKTS
9339500	Yüksek Lisans Uzmanlık Alanı *	Zorunlu	6	0	0	6	9339300	Yüksek Lisans Semineri****	Zorunlu	3	0	0	6
							9339500	Yüksek Lisans Uzmanlık Alanı *	Zorunlu	6	0	0	6
	TOPLAM		6	0	0	6		TOPLAM		9	0	0	12
	Seçmeli Ders****	Seçmeli	3	0	3	6							
	Seçmeli Ders	Seçmeli	3	0	3	6		Seçmeli Ders	Seçmeli	3	0	3	6
	Seçmeli Ders	Seçmeli	3	0	3	6		Seçmeli Ders	Seçmeli	3	0	3	6
	Seçmeli Ders	Seçmeli	3	0	3	6		Seçmeli Ders	Seçmeli	3	0	3	6
	TOPLAM		12	0	12	24		TOPLAM		9	0	9	18
	DÖNEM TOPLAMI		18	0	12	30		DÖNEM TOPLAMI		18	0	9	30
SEÇMELİ DERSLER													
DERSİN KODU	SEÇMELİ DERSLER	Statü	T	U	K	AKTS	DERSİN KODU	SEÇMELİ DERSLER	Statü	T	U	K	AKTS
9339101	Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik**/****	Seçmeli	3	0	3	6	9339009	Belagat Çalışmaları	Seçmeli	3	0	3	6
9339001	Arapça Dilbilgisi Çalışmaları	Seçmeli	3	0	3	6	9339010	Mağrib Ülkeleri Edebiyatı	Seçmeli	3	0	3	6
9339002	Klasik Arap Edebiyatı Tarihi	Seçmeli	3	0	3	6	9339011	Modern Edebiyat Eleştirisi	Seçmeli	3	0	3	6
9339003	Arap Edebiyatı Kaynakları	Seçmeli	3	0	3	6	9339012	Modern Arap Edebiyatı Tarihi	Seçmeli	3	0	3	6
9339004	Klasik Edebiyat Eleştirisi	Seçmeli	3	0	3	6	9339013	Aruz Çalışmaları	Seçmeli	3	0	3	6
9339005	Arap Göç Edebiyatı	Seçmeli	3	0	3	6	9339014	Hikâye-Roman İnceleme Yöntemleri	Seçmeli	3	0	3	6
9339006	Arap Dilinin Dilbilimsel Evreleri	Seçmeli	3	0	3	6	9339015	Arap Edebiyatında Kadın Araştırmaları	Seçmeli	3	0	3	6
9339007	Arapça Çeviri Teknikleri	Seçmeli	3	0	3	6	9339016	Oryantalizm	Seçmeli	3	0	3	6
9339008	Arap Basın Tarihi	Seçmeli	3	0	3	6			Seçmeli	3	0	3	6
İKİNCİ YIL													
ZORUNLU DERSLER							ZORUNLU DERSLER						
Kod	III. YARIYIL	Statü	T	U	K	AKTS	Kod	IV. YARIYIL	Statü	T	U	K	AKTS
9335500	Yüksek Lisans Uzmanlık Alanı*/****	Zorunlu	6	0	0	6	9335500	Yüksek Lisans Uzmanlık Alanı*/****	Zorunlu	6	0	0	6
9335800	Yüksek Lisans Tezi***	Zorunlu	0	0	0	24	9335800	Yüksek Lisans Tezi***	Zorunlu	0	0	0	24
	TOPLAM		6	0	0	30		TOPLAM		6	0	0	30
	DÖNEM TOPLAMI		6	0	0	30		DÖNEM TOPLAMI		6	0	0	30

* Öğrencinin bu dersi her dönem öncelikli olarak danışmanından alması gerekir. Danışmanın uygun görmesi halinde bu ders farklı öğretim üyelerinden alınabilir.

** Ayrıca Öğrenci Yüksek Öğretim Kurulu Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği'nin 11/3 maddesine göre; Bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir dersin yüksek lisans eğitimi sırasında alınması zorunludur.

*** "Yüksek Lisans Tezi" dersi teorik bir ders olup öğrencinin bu dersi alabilmesi için 21 kredilik (42 AKTS) seçmeli ders ve "Yüksek Lisans Semineri" dersinden başarılı olması gerekmektedir.

**** Uzaktan eğitim olarak verilecek dersler.

Ders Kodu	Ders Adı
9339300	Yüksek Lisans Semineri
9339500	Yüksek Lisans Uzmanlık Alan Dersi
9339800	Yüksek Lisans Uzmanlık Tezi

Zorunlu Dersler 78 AKTS (%70,0) Seçmeli Dersler 42 AKTS (%30,0) Toplam 120 AKTS (%100)

9339101/ Yüksek Lisans Uzmanlık Alanı

Öğrencinin ilgi alanları çerçevesinde öğretim görevlisi ile birlikte ilgi duyulan konu üzerinde bir araştırma projesi oluşturulur. Öğrenci her hafta belirlenen saatlerde dersi veren öğretim üyesine okudukları hakkında rapor verir. Bunlarla birlikte öğrenci belirledikleri konu üzerine öğretim üyesinin gözetmenliğinde orijinal çalışmasına devam eder. Ders, öğrencinin konuya ait en son literatürün bir yorumunu, bu literatüre yapılabilecek katkılardan da bahsetmek suretiyle öğretim görevlisine sunması ile devam eder. Bu süreçte öğrenciden bu alanda bir ya da iki adet mini proje hazırlaması da istenir. Ders, dönem sonunda yapılan çalışmanın öğretim üyesinin değerlendirilmesine sunulmasıyla son bulur.

9339300/ Yüksek Lisans Semineri

Öğrencinin danışmanı ile beraber belirlediği bir konuyla ilgili literatür çalışması yapması, veri toplama, derleme ve analizler sonrası sonuçları raporlayarak topluluk karşısında sunması.

9339800 /Yüksek Lisans Tezi

Danışmanın yönetimindeki tez seviyesinde olan tüm yüksek lisans öğrencilerinin çalışma konularının ve bu konulardaki yeni gelişmelerin değerlendirilmesi, mevcut bilimsel yayınların takip edilmesi.

9339001 / Arapça Dilbilgisi Çalışmaları

Bu derste öğrenciye avamil teorisi, nazım teorisi, Arap cümlesi ve anlam, anlam türetme, anlamda mübalağa, anlam ve ihtimal, ifade seçenekleri öğretilir. Ayrıca anlam genişliği, lafız ve anlama yükleme, temenni, te'kid, fasıl ve vasıl, el-asıl ve'l-fer', caiz kaide, tadmin, istikbâli ifade, nahivde tecdîd, takdir, niyabet, civarın hükmünü vermek, kalp vb konuları tanıtmak dersin temel amaçları arasında yer alır. Öğrenci bu derste herhangi bir dilbilgisi konusunda teorik ve uygulamalı olarak araştırma ve inceleme yapabilme becerisini kazanır.

9339002 / Klasik Arap Edebiyatı Tarihi

Klasik Arap edebiyatı tarihinin başlangıcı olan Cahiliye, ardından Sadru'l-İslam, Emevi, Abbasi ve son olarak Osmanlı dönemi Arap edebiyatı gibi dönemler, alanında kaleme alınmış önemli kaynaklar üzerinden kısaca değerlendirilmeye tutulur. Bu bağlamda da ilgili dönemlerde ön plana çıkmış olan sanatlar ve bu dönemlerin önde gelen edebiyatçıları hakkında fikir sahibi olmak ve genel bir değerlendirme yapmak hedeflenir.

9339003/ Arap Edebiyatı Kaynakları

Bu dersin amacı başlangıcından günümüze kadar telif edilen sözlükler, filolojik kitaplar, gramer kitapları, biyografik eserler, indeks ve bibliyografya kabilinden eserler, ansiklopedik edebiyat kitapları, şiir mecmuaları, divanlar, edebi tenkit ve belagat kitapları edebiyat tarihi kitapları, mesel, aruz ve kafiyeler ile ilgili literatürü tanıtmaktır. Öğrencinin Klasik ve Modern Arap Literatüründen istifade etme yöntemlerini ve bu eserlerin akademik çalışmalarda nasıl kullanılacağına dair bilgilendirilmesi hedeflenmektedir.

9339004/ Klasik Edebiyat Eleştirisi

Bu dersin amacı öğrenciye Arap edebiyatında eleştirinin doğuşu ve gelişmesi, eleştirmen ve eleştiri, eleştirinin konuları, eleştiri ölçüleri, şiir eleştirisi, nesir eleştirisi, şiir çalıntıları, visate, müvazene, şiirin ve şairin ölçüleri, şiirde metbu ve mesnu, eleştiri metotları vb. konular ile ilgili bilgiler vermektir. Bu bağlamda kazanılan beceriler bazı edebi metinlere üzerinde uygulamaya tabi tutulur. Bu dersin ana hedeflerinden biri öğrencinin Klasik

Edebiyat Eleştirisi konularından herhangi birini araştırma ve inceleme yeterliliğine sahip olmasıdır.

9339005 /Arap Göç Edebiyatı

Bu derste öncelikle Orta doğu Arap ülkelerinden Amerika kıtasına göç eden Arap edebiyatçıların hayatları, eserleri ve edebi kişiliklerine değinmek ardından ise Mehcer edebiyatının Arap edebiyatına etkisini tartışmak hedeflenir. Mehcer edebiyatının yanı sıra Kuzey Afrika'dan Fransa'ya göç eden Araplar, Filistinlilerin diğer Arap ülkelerine ve Avrupa ülkelerine olan göç hareketleri ve son olarak modern Arap dünyasında meydana gelen göç hareketleri ve edebiyata yansımaları incelenir.

9339006/ Arap Dilinin Dilbilimsel Evreleri

Genelde dünya dillerinin özelde ise Arap Dilinin doğuşu gelişimi ve geçirdiği dilbilimsel evrelerin incelenmesi bu dersin temel hedefleri arasındadır. Arap dilinin sesbilim, biçim bilim ve söz dizimi özellikleri klasik ve modern kaynaklar ışığında ele alınır.

9339007 /Arapça Çeviri Teknikleri

Kaynak ve hedef dil birlikteliği içinde öncelikle kaynak dildeki kelime ve cümle yapıları doğru bir şekilde aktararak hedef dildeki en uygun karşılığını ulaşılmaya çalışılırken olası alternatif karşılıklarının da görülebilmesi sağlanır. Basit ve karmaşık yapıları her iki dilin gramer kuralları doğrultusunda yapılacak alıştırmalarla pekiştirerek öğrencilerin karşılaştıkları herhangi bir dokümanı öğrendikleri kurallara riayet ederek tercüme edebilmesi sağlanır.

9339007/ Arap Basın Tarihi

Dünyada matbaanın gelişiminin insanlık tarihi açısından önemini belirterek Arap Dünyasında matbaanın gecikme sebepleri ve buna bağlı olarak yayınların ne durumda olduğu hakkında bilgiler verilir. İlk kez Fransız işgal güçlerinin teşvik ve destekleriyle Mısırda kurulan Bulak matbaasından sonra Mısır'da çıkarılan gazete ve dergiler daha sonra da tüm Arap ülkelerinde matbaa ve basın alanındaki faaliyetler, çıkarılan gazete ve dergiler hakkında tarihsel bilgiler veriler kaynaklar tanıtılır. Bu derste her bir Arap ülkesinde Arap basın tarihinin seyrini değiştirecek önemli olaylar ve kişiler anlatılarak öne çıkan bazı gazete ve dergilerin özellikleri üzerinde durulacaktır.

9339009/ Belagat Çalışmaları

Bu dersin amacı belagatın gelişimi, kasır, kinaye, teşbih ve istiarenin estetiği, mecaz ve icaz, iltifat, hazfın belagatı, emrin belagatı, Sıbeveyhî'nin kitabında belagat, eleştiri kitaplarında belagat, belagat te'lifinin olgunlaşması, el-mehasin, ezdad vb. konular ile ilgili bilgiler vermektir. Bu bilgiler doğrultusunda öğrenci, belagat konusunda yazılan temel kaynaklar ışığında herhangi bir belagat konusunu metin üzerinde uygulamalı olarak yapabilme becerisi kazanır.

9339009/ Mağrib Ülkeleri Edebiyatı

Bu derste öncelikle Cezayir, Tunus, Fas, Libya ve Moritanya gibi mağrip ülkelerine dair okumalar yapmak ve özellikle sömürgeye maruz kalmış bu ülkelerin önde gelen edipleri ve şairleri üzerinden ilgili edebiyatı anlamak ve değerlendirmek hedeflenir. Bu bağlamda sömürgecinin ilgili ülkeler üzerindeki etkisinin edebiyata yansımalarını anlamak da dersin hedefleri arasında yer alır.

9339011 / Modern Edebiyat Eleştirisi

Bu ders Modern Arap Edebiyatının doğuşu ve gelişmesi, modern eleştirmenin görevi, modern eleştiri metotları, metin metotları, bazı modern eleştirmenlerin çalışmalarını tanıtmayı hedefler. el-İltizam ve el-remziyye gibi bazı modern eleştiri konuları edebî metinler üzerinde uygulamalı olarak anlatılır. Öğrenciye Modern Edebiyat Eleştirisi konusunda araştırma ve inceleme yapabilme becerisi kazandırmak dersin temel amaçları arasında yer alır.

9339012 / Modern Arap Edebiyatı Tarihi

Modern Arap Edebiyat tarihi açısından bir dönüm noktası niteliğinde olan “**Nahda**” hareketinin meydana geldiği Mısır, akabinde Lübnan, Suriye ve Ürdün gibi ülkelerde şiir, roman, öykü ve tiyatro gibi alanlarda meydana gelen gelişmeleri ve ilerlemeleri öğrencilere aktarmak bu dersin temel hedefleri arasındadır. Bu bağlamda hem nesirde hem de şiir sanatında Arap edebiyatını etkilemiş olan ediplerin ve şairlerin hayatlarına ve edebi kişiliklerine de yer verilir.

9339013/ Aruz Çalışmaları

Dersin amacı öğrenciye Aruz kurallarını ve bazı vezinleri hatırlatmak daha sonra el-kafiye ile ilgili bilgileri, şiir zarurası, klasik kasidenin ritmi, tef ile kasidesinin ritmi, kasidenin iç ve dış ritimleri, şiir ritminde tecdid, yeni şiir türleri ile ilgili bilgileri anlatmaktır. Aruz ilmine dair bilgileri bazı şiirler üzerinde pratik yaparak öğrencinin bu ilme dair bilgileri pekiştirilir. Bu bağlamda öğrenci akademik beceri kazanarak bu alanda araştırma ve inceleme yapabilme yeterliliği kazanır.

9339014 / Hikâye-Roman İnceleme Yöntemleri

"Toplumun aynası" olan edebiyat türlerinden hikâye ve romanın yazıldığı toplum ve dönem hakkında siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik birçok yönden önemli bilgiler içerir, Bir toplumu tanımanın en etkili yolu o toplumda yazılan edebiyat eserlerini anlayabilmekten geçer. Modern akımlar, ekoller ve fikirler doğrultusunda sürekli değişerek farklı şekillerde aktarılan edebi eserlerin, ait olduğu akım, ekol ya da fikir doğrultusunda incelendiğinde faydalı neticeler verebileceği göz önünde bulundurularak bu ders kapsamında; öğrencinin, Arap ülkelerinde muhtelif dönemlerde yayınlanan hikâye ve romanların yapı ve temasını belirleyerek en uygun inceleme metoduna göre nasıl incelenmesi gerektiğini öğrenmesi sağlanır.

9339015 /Arap Edebiyatında Kadın Araştırmaları

Fransız İhtilalinden sonra Fransa'da başlayıp kısa sürede tüm dünyada etki yaratan kadın hareketleri gerek erkek gerekse kadın yazar ve düşünürlerin eserlerinde kadınların haklarını ön plana çıkarmaya başlamasıyla ülkelerin edebiyatlarında kadını konu edinen eserlerin hızla artmasına ve kadın araştırmaları adı altında önemli bir araştırma alanının ortaya çıkmasına neden olmuştur. 20. yüzyılın başlarında Arap ülkelerine de görülen kadın hareketleri kadınların yazdığı eserler ve kadınlar hakkında yazılan eserlerin temel konusunu teşkil etmiş, cinsiyet ayrımcılığı, kadınların eğitim hakkı ve bir birey olarak erkekle eşit haklara sahip olma çabaları ele alınmıştır. Dersin amacı her bir Arap ülkesinde kadınlara yönelik eserleri tanıyıp bu eserler aracılığıyla Arap toplumlarında kadının kadın hakları bağlamında geçmişten günümüze geçirdiği aşamaları araştırmaktır.

9339016/ Oryantalizm

Doğu-Batı mücadelesi, toplumların devlet olmaya başladığı tarihle paralel doğrultuda olması itibarıyla Haçlı seferlerinden itibaren Doğuyu merak edip araştırma ve sonra da gücünü empoze edip ele geçirme siyasetine hizmet etmek amacıyla Doğuyu her yönüyle Doğulu kadar iyi tanıyan uzmanlar yetiştirmiştir. Doğu Bilimi olarak bilinen Oryantalizm,

Edward Said'in bu kavramı kullanmasıyla kültür, sanat, edebiyat gibi tüm disiplinlerde bir araştırma alanı olmuş, oryantalist çalışmaların etkileri üzerinde durulmuştur. Dersin amacı, başlangıcından itibaren Doğunun bir parçası olması itibarıyla en çok etkisi görüldüğü Arap coğrafyasında yürütülen oryantal faaliyetler ve ön plana çıkan oryantalistler hakkında bilgiler edinip bu faaliyetlerin özellikle edebiyata ve edebi eserlere nasıl yansıdığını göstermektir.